

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
IGAZGATÓ-HELYETTESI SZERVEZET
KATASZTRÓFAVÉDELMI HATÓSÁGI SZOLGÁLAT

Ügy száma: 35500/5794/2019. ált. (2478/2019.)
Ügyintéző: Iván Krisztián
Telefonszám: 46/517-377

Tárgy: Gyöngyös város új településrendezési
eszközeinek elkészítése, előzetes
tájékoztatás és környezeti vizsgálat
tematikája

Hivatkozási szám: 16/15-9/2019.

Melléklet: 1 db (Gyongyos, vedoidom.dxf)

Gyöngyösi Polgármesteri Hivatal
Városfejlesztési és Városüzemeltetési Igazgatósága

3200 Gyöngyös,
Fő tér 13.

Tisztelt Főépítész Úr!

16/15-9/2019. számú, 2019. június 11-én érkezett megkeresésére – a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30. § (2) bekezdését figyelembevéve – Gyöngyöshalász község településfejlesztési koncepciójának és településrendezési eszközeinek elkészítéséhez vízügyi és vízvédelmi hatósági szempontból az alábbiakról tájékoztatom:

1/2389-4/2018. számú megkeresésében konkrét, részletes fejlesztési, ill. településrendezési célok, tervek nem szerepelnek, ezért megkereséséhez igazgatóságom részéről a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint, **általános jellegű előzetes tájékoztatást tudok adni.**

Az EU tagországaiban az Európai Unió új vízpolitikája, a „Víz Keretirányelv” (2000/60/EK irányelv, továbbiakban VKI) 2000. december 22-én lépett hatályba.

A VKI céljainak eléréséhez a vízgyűjtő-gazdálkodási egységek és ezen belül az egyes víztestek azonosítását, az elvégzendő feladatok meghatározásához szükséges állapotfelmérés eredményeit, és az ezek alapján javasolt intézkedéseket a vízgyűjtő-gazdálkodási terv foglalja össze, amely egy gondos és kiterjedt tervezési folyamat eredményeként született meg.

Gyöngyös közigazgatási területe, azon belül a tervezett módosítások a Tisza részvízgyűjtőn belül a 2-11. sorszámu Tarna megnevezésű tervezési alegységet érintik.

A vizek mennyiségi védelmét illetően a vízgyűjtő gazdálkodás vonatkozásában az új településrendezési eszközök elkészítéséhez az a körülmény érdemel említést, hogy a térség vízellátásához jellemzően (így Gyöngyös város ivóvízellátásához is) az Északi-középhegység peremvidéke p.2.9.1 porózus víztestének vízkészletét veszik igénybe.

Az 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozattal elfogadott, „Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve” szerint a p.2.9.1 víztest mennyiségi és kémiai állapotát tekintve

Cím: 3525 Miskolc, Dózsa Gy. út 15. ✉: 3501 Miskolc Pf.: 18. Tel.:46/502-962

E-mail: borsod.vizugy@katved.gov.hu

Ügyfélfogadás és ügyintézői telefonos ügyfélfogadás:

3530 Miskolc, Mindszent tér 4. Tel: 46/517-300 Fax: 46/517-388

Hétfő, szerda 9:00-12:00, 14:00-16:00; Péntek 9:00-12:00

is gyenge minőségű. A Vízyűjtőgazdálkodási Terv célkitűzései között a gyenge mennyiségi állapotot okozó bányászati víztelenítés során kitermelt vizek jelenleginél nagyobb arányú hasznosítása szerepel, amely minden eddigi törekvés ellenére továbbra is megoldásra váró vízgazdálkodási feladat. Éppen ezért hatóságom részéről településük, ill. a településük területén folytatott/tervezett területhasználatok vízellátásához **a bányászati víztelenítés során kitermelt vizek jelenleginél nagyobb arányú hasznosítását szorgalmazom.**

Szükséges, hogy **a bányászati víztelenítés során kiemelt vizek jelenleginél nagyobb arányú hasznosítását a településrendezési eszközök is elősegítsék, új településrendezési eszközeik kidolgozása ennek figyelembevételével történjen.**

[Az országos és a részvízyűjtők jelenleg érvényes vízyűjtő-gazdálkodási terve, valamint az alegységek terve, továbbá az ezek alapját képező valamennyi dokumentum megtalálható a www.vizeink.hu honlapon a Dokumentumtárban, ill. a már hivatkozott 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat mellékletében, amely a Nemzeti Jogszabálytár (www.njt.hu) felületéről is letölthető.]

Az ivóvízbázisok védőterületei, védőidomai (együtt: védőövezetei) kijelölésének módját, valamint a vízbázisok védelme érdekében szükséges területhasználati korlátozásokat a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szabályozza.

A Rendelet 1. § (3) bekezdése értelmében közcélú vízilétesítmény létesítéséhez, üzemeltetéséhez vagy ilyen célt szolgáló vízhasználathoz, továbbá a jövőbeni ivóvízellátás célját szolgáló vízbázisok (távlati ivóvízbázis) védelme érdekében a Rendelet szerinti védőidomot, védőterületet (együtt: védőövezetet), védősávot kell (azaz kötelező) kijelölni.

A vízbázis védelme felszín alatti vízbázisnál védőidom, védőterület meghatározását, kijelölését, kialakítását és fenntartását jelenti. A védőterület, védőidom elérési időn alapuló védőövezetekből áll, ezeket a vízbázis hidrogeológiai adottságai és a víztermelés alapján kell meghatározni.

A Rendelet szerinti területhasználati korlátozások a védőövezeteket kijelölő vízügyi határozat alapján alkalmazhatók, ill. juttathatók érvényre.

A vízilétesítmény tulajdonosa a védőidom, a védőterület kijelölésével, fenntartásával kapcsolatos tulajdoni, használati és egyéb korlátozásokból eredő károkért külön jogszabály előírásai szerint köteles helytállni.

A védőterület, védőidom, védősáv meghatározásával, kialakításával, fenntartásával járó költségeket üzemelő vízkivétel, vízilétesítmény esetén a vízjogi üzemeltetési engedéllyel erre jogot szerzett engedélyes viseli.

A térségi ivóvízellátást biztosító Gyöngyös-Gyöngyöshalász-Atkár ivóvízbázis Rendeletnek megfelelő védőövezeteinek hatósági kijelölése még történt meg, ebből eredően a vízbázis biztonságba helyezése sem. Előzőekre tekintettel **a településrendezési eszközök módosítása, területhasználatok tervezése során a város területét érintő jövőbeni vízbázisvédelmi korlátozások jelenlegi bizonytalanságaival számolni kell.**

A Rendelet 1. számú mellékletének 7. a) pontja értelmében védőidom, védőterület előzetes lehatárolása: tervezői típusú tevékenység, melynek során a meglévő ismeretek alapján lehatárolásra kerülnek a védőidomok, védőterületek övezetei.

A térségi ivóvízellátást biztosító Gyöngyös-Gyöngyöshalász ivóvízbázis Rendeletnek megfelelő védőövezeteit az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság megbízásából a Geoservice Kft. (Miskolc) határolta le, 2001-ben (a lehatárolás a vízműbe azóta bekötött Atkár-É-i vízműkutakra nem vonatkozik). A lehatárolt hidrogeológiai „B” védőidom *.dxf állományát levelemhez mellékelem.

A Gyöngyös-Gyöngyöshalász(-Atkár) ivóvízbázisról a mellékelnél aktuálisabb védőövezeti lehatárolás nem áll rendelkezésemre, javasolom ez ügyben az üzemeltető Heves Megyei Vízmű Zrt. megkeresését.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete és az 1:100000 méretarányú szennyeződés érzékenységi térkép alapján a város területe a felszín alatti víz állapota szempontjából nagyobb részben fokozottan érzékeny, részben pedig érzékeny területnek minősül. A fokozottan érzékeny besorolás megközelítőleg a helyi ivóvízbázis tervdokumentációban lehatárolt vízbázisvédelmi védőterületeire vonatkozik.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelme érdekében érzékenységi besorolástól függő korlátozásokat tartalmaz (pl. a 9. § 4. b) pontja értelmében a mennyiségi védelem érdekében felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területen tilos olyan tevékenység végzése, amelynek következtében a fedőrétegek eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz.).

Víziközművek tekintetében

Az ivóvízellátás biztonsága érdekében elő kell segíteni az egyéni, ipari fogyasztók és közintézmények rákötését a települési ivóvízellátó hálózatra.

Új lakó- és ipari övezetek víziközművek szempontjából csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 8. §-ban meghatározott teljes közművesítéssel irányozhatók elő. Vízellátó rendszer csak a keletkező szennyvizek elvezetésének egyidejű megoldásával építhető ki, ill. helyezhető üzembe, ide értve a kommunális és az esetleges technológiai jellegű szennyvizeket is.

A meglévő víziközművek (vízellátó rendszer, szenny- és csapadékvíz elvezetés) kapacitását és állapotát az esetleg megnövekvő vízigényeket, a keletkező szenny- és csapadékvíz mennyiségeket alapul véve kell felülvizsgálni és a rekonstrukciókat, bővítéseket elő kell irányozni. Elengedhetetlen, hogy **az ellátáshoz szükséges szabad kapacitás** a víziközműveken **rendelkezésre álljon**.

Az ellátás mennyiségi és minőségi biztonságának növelése érdekében az esetleges bővítéseknél a vízellátó rendszer körösítését javasolom. A hálózat-bővítéseket minden esetben a jelenleg üzemelő rendszerbe történő illeszkedéssel kell kialakítani, a rendszert vezérlő irányítástechnika működtetéséről, összehangolásáról gondoskodni kell.

Azokon a településrészeken, ahol közműves szennyvízcsatorna üzemel, közműpótló létesítését nem támogatom. **A vízkészletek védelme érdekében valamennyi, közműves ivóvízzel ellátott ingatlan közműves szennyvízcsatornára történő rákötését célként kell kitűzni.**

A közcsonnával jelenleg el nem látott területeken csak elválasztott rendszerű csatornahálózat építhető ki, azaz a szennyvíz, valamint a felszíni- és csapadék vizek külön hálózaton vezethetők csak el.

A szennyvízcsatorna kiépítéséig a keletkező szennyvizeket zárt szennyvíztárolókban kell gyűjteni, és gondoskodni kell az összegyűjtött szennyvizek megfelelő engedéllyel rendelkező szolgáltató által történő elszállításáról szennyvíz befogadására alkalmas, engedélyezett szennyvíztisztító telepre.

A szennyvízcsatorna kiépítése után az ingatlanokon keletkező szennyvizeket minden esetben az üzemelő csatornára kell vezetni, ezzel egyidejűleg az egyedi szennyvízgyűjtőket szakszerűen fel kell számolni.

A szennyvízkezeléssel kapcsolatos települési célkitűzéseket és elvárásokat a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és

létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 20. §-a alapján készülő települési szennyvízkezelési programban kell rögzíteni.

Ipari (technológiai) szennyvíz keletkezésével járó tevékenység esetén kötelező a szükséges előtisztító beépítése és üzemeltetése, amelyhez – a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 3. § (12) bekezdésében foglalt kivételekkel – a vízügyi hatóságtól vízjogi engedélyt kell kérni.

A szennyvizek, használt vizek előtisztítása, a (tisztított) szennyvizek elhelyezéséhez, csatornába, valamint felszíni befogadóba történő közvetett vagy közvetlen vezetéséhez a használt és szennyvizek kibocsátási határértékeiről és alkalmazásuk szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendeletben, továbbá a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004 (VII. 21.) Korm. rendeletben és a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletben foglalt előírásokat kell betartani és betartatni.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében Gyöngyös város „B”, közepesen veszélyeztetett besorolást kapott.

A belvizek, nagy csapadékok okozta vízkárok megelőzése érdekében különösen fontos a település egységes vízrendezése, **a teljes belterület csapadékvíz elvezető rendszerének folyamatos fejlesztése és fenntartása**, ide értve a településnek a külvizek (külső területről érkező vizek) elleni védelmét is.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. (Vgt.) 4. § (1) f) pontja értelmében **a települési önkormányzat feladata a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás**, az árvíz- és belvízelvezetés, továbbá a 16. § (5) b) pontja szerint **a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése** – kül- és belterületi védőművek építésével – **a védőművek fenntartása, fejlesztése** és azokon a védekezés ellátása.

Szükségesnek tartom, hogy az alátámasztó munkarészben kiemelten foglalkozzanak az egyes településrészek csapadékvíz elvezetési problémáival, megvalósuljon az érintett településrészek csapadékvizeinek megfelelő befogadóba vezetése és azt is, hogy a tervezett módosításokra, területhasználatokra (különösen a lefolyási viszonyok megváltoztatására, új beépítésekre, a burkolt felületek arányának növelésére) csak az érintett településrész egységes és tervszerű vízrendezésébe, vízelvezetéséhez illeszkedve kerülhessen sor.

Szükségesnek tartom azt is, hogy **az új településrendezési eszközökbe olyan szabályozás kerüljön be, amely alapján területhasznosítás csak a csapadékvizek elvezetésének megoldása esetén, a településrész egységes és tervszerűen megvalósított vízrendezésébe, vízelvezetéséhez illeszkedve valósulhat meg.**

Új beépítésre javasolt terület csapadékvíz elvezetését előzetesen kell megoldani, terület beépítését csak a vízrendezés megoldása, a vízelvezető rendszer kiépítése után kezdhetik meg. Felhívom a figyelmet, hogy – nyílt árkos vízelvezetés esetén – közlekedési területek, utak mellett a csapadékvíz elvezető árkok kiépítéséhez is biztosítani kell a területet.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 49. § (1) bek. szerint **a vízfolyások, csatornák medrének, valamint műtárgyainak kiépítési mértékét**

a) **belterületen** és a kiemelt jelentőségű létesítmények környezetében **1–3%-os**

b) **külső területen** a veszélyeztetett értékek, valamint az előtéssel veszélyeztetett terület a területhasználat, illetve az érintettek igényének figyelembevételével legfeljebb **10%-os** előfordulási **valószínűségű vízhozam levezetésére kell méretezni.**

Vizenyős, magas talajvízállású területen nem lehet új telekosztásokat végezni, a domborzat figyelembevételével a település magasabban fekvő részeit javasolom inkább beépíteni, ott, ahol az ingatlanokat, épületeket az árvizek, belvizek és a nagy, esetenként extrém csapadékokból származó helyi vízkárok sem veszélyeztetik.

Az esetleges vízkárok elkerülése érdekében az épületek padlósíntjét minden esetben célszerű a természetes terepszintből a szükséges mértékben kiemelni.

A településrendezésnél vízfolyásokkal (pl. a Külső-Mérge-patakkal) kapcsolatban a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet **parti sávra vonatkozó rendelkezéseit be kell tartani**. A parti sáv szélességét a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. §-a határozza meg. Szorgalmazom, hogy **a vízfolyások mellett a jelentősebb vízelvezető csatornákat, árkokat is beépítésre nem szánt, vízgazdálkodási területbe** sorolják.

Tájékoztatom, hogy az ár- és belvizes területeken történt kártalanítási ügyekben az alábbi problémák merültek fel:

- nincsenek vízelvezető árkok vagy kapacitásuk túl kicsi;
- vízelvezető árkok, aknazemek folyamatos tisztításának hiánya, elhanyagolása;
- áttereszek eldugulása, rossz műszaki állapota;
- mélyen fekvő területekre kiadott építési engedélyek;
- a meglévő víztározók tárolókapacitása kevés, így a nagy mennyiségű és hirtelen jött csapadék tárolása nincs megoldva;
- település alacsony fekvése miatti lassú a lefolyás;
- bizonyos településrészek terepszintje a közeli folyó árvízi vízszintje alatti fekszik.

A vizeknek és vízelvezetőműveknek más, nyomvonal jellegű építménnyel történő keresztezésére és megközelítésére vonatkozó részletes szabályokat a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 1. melléklete tartalmazza, a szabályozást szintén figyelembe kell venni a településrendezéshez.

Továbbá felhívom a figyelmét a következőkre:

- A településrendezési eszközök módosítására a területi vízügyi igazgatási szerv (Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság) véleményének figyelembevételével kerülhet sor.
- A településszerkezeti tervben jelölt belvízjárta / belvízzel veszélyeztetett területeken, illetve a vízügyi igazgatóság által belvízjárta területként megjelölt területeken a vízügyi igazgatási szervvel egyeztetni kell a beépítés feltételeiről.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 37. § (4) bb) pontja alapján nyilatkozom, hogy **igazgatóságom a településrendezési eszközeik egyeztetési eljárásának további szakaszában részt kíván venni**, a 37. § (6) bekezdés alapján pedig arról, hogy a véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón kérem igazgatóságom részére megküldeni.

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése alapján a Gyöngyös város új településrendezési eszközeivel összefüggő **környezeti értékeléssel** kapcsolatban **véleményem a következő:**

A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. számú melléklet II.1.d) pontja alapján jelen eljárásban igazgatóságom „*a felszíni és a felszín alatti vizek minőségi és mennyiségi védelmére kiterjedően*” vesz részt.

A tervezett módosítások alapvetően befolyásolják hatóságomnak a környezeti vizsgálat szükségességéről, illetve tematikájáról alkotott véleményét.

Településrendezési eszközeik tervezett felülvizsgálatához a környezeti értékelés tematikájának kiegészítését **szükségesnek tartom**

- a város vízellátásával és
- vízbázisvédelmi érintettségével összefüggésben.

Fentieket tekintve a környezeti értékelést az alábbiaknak megfelelő tartalommal kérem:

- El kell végezni annak vizsgálatát, értékelését, hogy a tervezett szabályozás esetén engedélyezhető területhasználatok hogyan egyeztethetők össze a Vízyűjtőgazdálkodási Terv megállapításaival és intézkedési javasolataival (különösen a felszín alatti vizek mennyiségi állapotát, védelmét illetően).
- El kell végezni annak vizsgálatát, értékelését, hogy a tervezett szabályozás esetén engedélyezhető területhasználatok hogyan egyeztethetők össze a készítés idején a város területére vonatkozó vízbázisvédelmi szempontokkal.

Kelt: Miskolcon, az elektronikus aláírás dátuma szerint

**Lipták Attila tűzoltó dandártábornok
tűzoltósági tanácsos
megyei igazgató
helyett és nevében**

**dr. Csapó Zoltán
katasztrófavédelmi hatósági
szolgálatvezető-helyettes**

Kapják:

1. Címzett
2. Iratokhoz